

- sed solius manum mortis. l. qui ex causa 29.
ff. de bon. libertor. l. i. ff. de bon. posse. cōt. tab.
libert. l. 3. in princip. ff. de suis & legit. heredib.
9. Qui autem ins. singul. reb. per fiduci-
commis. Crēdit. Lotter. sup. & omnes commu-
niter. Iguit eodem modo costruens Ecclesiam
ex præcepto antecessoris solus
patronatum obtinebit, qui non lubent,
led exequenti tribuitur.
- 126 Quartūm, tandem, vt alia omittra-
mus, perpendendum est, verum non vi-
deri, quod pro opposita opinione suppo-
nitur, vide libet Ecclesiā nomine testi-
ris construi, quoniam hæres licet volun-
tatem defuncti adimplat, proprio no-
mine agit, quemadmodum, qui in suis
manum it, præfertim cum hæres, &
defunctus vñ eademque persona existi-
metar. l. fin. C. de hered. instituend. Auth. de
incuriā, à morient. prefisio in princip. Vnde
alieno nomine adificare dici non po-
test, et si adificium cedat in spiritualem
iubentis utilitatem, & ad ipsius memo-
riam apud homines commendandam, l.
6. tit. 10. p. 1.
- 127 Superest, ut satisiat responso Consul-
ti in l. his consequenter 18. 9. 1. vers. Sed &
cum monumentum ff. famili. exciscund. cui si-
mile est in l. Quintus Mutius 7. 9. 1. ff. de
ann. legat. quo maximè opinio contraria
falcitur, sed earum decisionum vera ra-
tione intellecta, confitabit ad rem, de qua
agimus, ea iura minimè pertinere. Est
igitur præmitendum, monumentum
nihil aliud esse, quam adificium lepu-
lchrus adhærent ad munimen eorum, vel
ad memoriam defunctorum, qui ibi con-
dantur, quo magis cadavera honorentur.
l. 2. 9. monumentum, l. funerali sumptus 37.
9. fin. ff. de religiis & sumptibus funer. & ideo
in l. l. Quintus, dicitur hoc ad authorita-
tem defuncti pertinere. Testator autem
habet lepulchrum hereditarium non
munitum, nec decoratum, in quo ipse
humanus erat, iusisque vni ex heredi-
bus, vt ibi faceret monumentum, quod
fieri cohæredum interesse, merito Con-
sulti responderunt, quia cum tali lepu-
lchrus ad illos spectaret, l. familiaria s. ff.
de religiis & sumptibus funer. illud munitum,
exornatumque esse, eis expediebat, nec
poruit monumentum adificari tantum
acquiri, cum lepulchrum, à quo erat inle-
parabile, cōmune omnibus heredib. so-
ret, maximè quia, quicquid solo inadifi-

AD CAPVT

Decimumnonum.

SUMMARIUM.

¹ Authores vident & recensentur.

² Plures ad eandem rem ex contractu actio-
nem habere, quibus modis contingat, &
quis preferatur, n. 3.

⁴ Deciso l. quoties, C. de rei vendicat. præter
emptionem in similibus contractibus lo-
cum habet.

⁵ Ratio ad eam constitutionem redditur.

⁶ Sufficit traditio facta, vt ea lex procedat,
quod limitatur, ad n. 12.

13 Ven-

- ¹³ Vendens eandem rem duobus in solidum
ei, qui succubuerit, ad interesse obligatur.
¹⁴ Obligatus ex venditione ad rem traden-
dam ad il prectè compellitur, si facul-
tatem traxerit habuerit, ad n. 18.
- ¹⁹ Constitutione l. quoties, non obstat, ubi
domini absque traditione ipso iure trans-
fatur.
- ²⁰ Nec in spirituibus, & n. 21. 22.
- ²³ Ecclesiā mente non admittitur eadē con-
stitutio, ad n. 25.
- ²⁶ An in contractibus Principis ea constitu-
tio locum habeat, & quando transfera-
tur in eo iure possessio in contrahentem
cum Princ. e, ad n. 35.
- ³⁶ Concessio eiusdem rei, vel venditio à Prince-
pice duobus facta quando valeat, remis-
fitur.
- ³⁷ L. quoties, C. de rei vendicat. in Ecclesiā,
& Ecclesiasticis venditibus procedit
limitatur, n. 38.
- ³⁹ Non possit quādō posterior emptor pri-
orem alienationem cognovit.
- ⁴⁰ Nec si posterior cui res traditur habeat ti-
tulum iuratum, & prior contrahens
onero. m.
- ⁴¹ Duobus eadē in diverso tempore vendi-
ta, & tradita, in dubio præsumitur in
possessionem prius venisser, qui in con-
tractu precessit.
- ⁴² Ex duobus emptoribus eiusdem rei ille
preferat, qui prior satisficerit venditori,
et si alter possessionem antea obi-
nuerit.
- ⁴³ Limitatur, si vendor dominus non sit.
- ⁴⁴ Emens cum pacto de non alienando & hy-
pothesi, aut cum eo sola pacto ac praefi-
catur post & ementi, ac possessionem adi-
plicent, ad n. 48.
- ⁴⁹ L. quoties, in pignoribus non procedit.
- ⁵⁰ Res vendita, & tradita à non domino, si
hic deinde dominus efficiatur, vendor
ex traditione facta dominum querit.
- ⁵¹ In locatione an locus sit d. l. quoties, ad
num 54.
- ⁵⁵ Quid in contractibus iuramento vallatis,
ad num 59.
- ⁶⁰ Que dam circa eandem constitutionem ob-
seruantur, usque ad fin.
- ^{De interpretatione l. quoties,}
C. de rei vendicat.
- ¹ Ut plenissimè comprehendatur omnia
circa decisionem l. quoties 13. C. de rei ven-

dicat, de qua D. Conar. sub capite isto, ex-
pediit consilere Greg. Lop. in l. 50. tit. 5.
part. 5. & ibi Hermosill. glos. 1. com seqq.
Merlin. de pignorib. lib. 4. quefl. 30. Anton.
Gom. variar. lib. 2. cap. 2. num. 20. Gutier.
de iurament. confirmator. part. 1. cap. 30. Au-
gust. Barbot. in collectan. ac d. l. quoties.
Mozzi. de contractib. tit. de empt. cap. de na-
turalib. exemption. & n. 33. Thetet. quefl.
foren. lib. 4. q. 64. Pat. Molin. de iust. tract.
2. disp. 369. Lelsi. cod. tract. lib. 2. cap. 21.
dub. 20. ex num. 140. Dicattil. de iust. lib. 2.
tract. 9. disp. 1. dubit. 8. Cara. Lug. in simil.
tract. tom. 2. disp. 20. sect. 11.

Varijs modis contingere potest, vt ex 2
contractu emptionis, vel alio plures ad
eandem rem habeant actionem. Primo,
quando duobus univires pro parte ven-
ditur, aut simpliciter, quia etiam pro vi-
vili usque distracta censetur, argu-
ment. l. suffundus 16. 9. Si duo, ff. de pignor.
Greg. Lop. in d. l. 50. tit. 2. & hoc calu tra-
ctio. sue vni, sue alteri bat, nulli ius ad
suam portionem auferatur, l. si debitor 10.
ff. de pignorib. ex quo constat d. l. quoties,
ad hoc aptati non posse. Secundo, si plu-
res sunt emant fundum incolou, & om-
nes ad petendum veniant ante traditio-
nem, concursu inter eos partes fient, vt
in similibus fieri solet, l. 1. 9. Interdum, ff.
de vsu. n. 1. accrescenda. l. coniunctim 78 ff. de
legat. 3. l. finita 14. 9. Cum autem plures, ff.
de damn. infect. Seu si aliquis prior posse-
sionem manescatur ille procul dubio po-
terior habebitur, ex d. l. quoties, quæ abque
difficiliter hic processit. Greg. Lop. ubi
proxime.

Tertio, potest prædictum diuerlo tempore
in solidum duobus vedi, & ante traditio-
nem qui prior est tempore, potior est
iure, l. 7. tit. 7. p. 7. ubi Greg. Lop. glos. nr.
Lelsi. sup. n. 140. Dicattil. n. 261. Cara. Lug.
n. 163. Quod si tragium fuerit aliqui, il-
le, etiā si litmo contraxerit, obtinebit, qui
primus possessionem adeptus est, vt p. o-
batur in d. l. quoties, l. qui tibi 6. C. de hered.
vel action. vend. l. 50. tit. 5. p. 5. & docent
Cattil. controveriar. lib. 5. c. 80. n. 25. The-
tetus. sup. num. 1. Aut. Gom. ubi proxime.
Dicattil. num. 262. Cara. Lug. num. 104.
Menoch. conf. 122. num. 78. Gutier. num.
1. Bachin. controveriar. lib. 2. cap. 33. in pris-
cip. Ceull. commun. tom. 2. quefl. 756. num.
4. Merlin. num. 1. Pat. Molin. num. 2.
Mozz. num. 33. Hermosill. num. 1. Lelsi.
Ee 2 num.

potest, l. quod meo 18 ff. de acquir posse. Ant. Gom. in l. 45. Taur. num. 45. Dicitur. num. 264. Cardin. Lug. num. 105. vers. Quartu*s*, traditionis nomine, & alij statim referendi. Unde si quis vedit dominum Cai-
lo, ac deinde Titio constitutus te huius nomine possidere, quāuis Calo postea cā
verē tradat, Titius superabit. Catill. sup.
num. 17. Thesaur. num. 3. Merlin. num. 29.
Magon. Lucei*s*. decr. 21. num. 5. part. 2.
Ant. Gom. d. cap. 2. num. 26. vers. Quartu*s*
principaliter, Bernard. Diaz reg. 229. Bar-
bot. num. 1. Hermofili*s*. num. 9. Molin. n.
4. Thesaur. tamen d. quæst. 64. num. 4. dif-
ferentiam constituit inter veram traditionem, & clauſuam constituti quosd
rem duobus iherophytem conceſſam,
ſentiens primam contrahentem secundo
præferendum, cuius nomine dominus
conſtituit fe poſſidere.

Quo*d* constitutio communiter amplia-
tur ad alios similes contractus tam one-
rotos, quām gratuīos, vt feudū, em-
phyteū, donationem, Ant. Gom. vbi
proxime, Merlin. sup. vers. Cuius legi, Bar-
bot. a. num. 3. Catill. num. 44. Hermofili*s*. ex
num. 2. Noguerol. allegat. 14. num. 48.
Lef. d. vers. Dico secundū, Valaſc. de iur.
emphyteū, quæſt. 14. num. 7. Molin. n. 6.
Idem dicendū est in primogenio ex cau-
la onerata, & irreuocabili luxā l. 44.
Taur. nam si poſtefundator res, ex qui-
bus maioratum influerat, alteri in pri-
mogenito tradat, hic melioris erit con-
ditionis; quod limita ſi fiat de licentia
Principis, quā per primum actum expi-
rauit, vt explicat Gregor. Lop. in l. 50.
glos. 1. ad fin. quem videas, & Hermofili*s*.
qui alios refert, n. 30. 31.

Ibl: Huius constitutionis ea eſt ratio.

Ratio est, quia ex contractu emplo-
nis, & ſimilibus regulariter nullam ius in-
requaſit emptori, fed conditionem dun-
taxat pertonante habet aduersus dominum
venditorem, qui cum pleno iure do-
minum retineat cum facultate alienan-
di, l. quæſt. 3. C. de q̄s. 9. q. non domin. Pi-
chard. in 5. Vtique tamen. num. 4. 6. inst. de
empt. Mareſcot. variar. lib. 2. cap. 61. num.
3. Ant. Gom. in 40. Taur. n. 6. 18. Card.
Lug. n. 64. Illud in eum, cui poſte ex titu-
lo legitimo rem tradit, transfert. Nec
nous dominus potest moleſtari, in quæ,
cum ſucceſſor singularis sit, actio perſo-
nalis non datur, vt probat lib. 1. cap. 8.
num. 4. De qua ratione, Ant. Gom. Lefsi.
Molin. & alij pro conelusione ſupra lau-
dati.

6. Nihil autem intereft quoad ē confi-
ſtutionē, vt vera, vel ficta traditio inter-
cellerit, quando quidem peractus fitos
vera poſſeſſio, & dominium tranſerri
vita poſſeſſio, & dominium tranſerri

fill. num. 13. Tuschi. prácticar. concluſ. lit. E.
cone. 144. num. 17. Barbot. sup. Quæli-
matio eadem ratione, qua proxima ſuſti-
netur, quoniam huiusmodi venditio co-
ditionalis eft, & imperfecta, ex quo clauſula
conſtruita ad translationem dominij,
& poſſeſſionis non prodefit, de quo D.
Couser. prácticar. cap. 3. num. 6. Menoch.
conf. 26. num. 29. Tentaciq. variar. lib.
3. tit. de emption. refol. 5. num. 1. Quæ vti-
que potest declarari ſecundū doctrinā
Gomezi nuper traditam, quando fundi-
tus, vel alia re ſerta, ad mensuram tota-
dilatatur.

9. Tertiu*s*, quando clauſula conſtituit ad-
ditur in fauorem absentis, quantumvis
notarius eius nomine acceptet, quo caſu
ſi alius comparet, poſſeſſionemque eiul-
dem rei conſequatur, antequam ratum
abiens habeat, quod getum eſt, ſecundūs
emptor melioris erit conditionis, Ant.
Gom. n. 83. Valaſc. conf. 55. n. 2. Her-
moſili*s*. n. 16. Barbot. d. n. 12.

10. Quartu*s*, ultra alias limitations, de
quibus per Barbot. & Hermofili*s*, ſi re-
neat habita fide de preto certa die tol-
uedo, & venditor conſtituat, ſe nomine
emptoris poſſidere, ſi tempore praेſcrip-
tio ſolutio non fiat ob morā debitoris,
is, qui poſtea emerit, priori praेſeretur,
vt obleriat Cancer. variar. part. 1. cap. 13.
deempt. n. 6.

11. His adiiciendum eſt, veram, vel fictam
traditionem nullo modo impediſere, ne
porior ſit ſecundus emptor, in quem res
translata eſt, quando prelum numerariū,
oblatum vē non fuit, aut venditor ſiden
nō habuit de preto, atque ita qui primum
poſſeſſionem addeptus eſt, & ſatisfactione
data venditori, is p̄ualeat, etiam ſi alter
prius per actum verum, vel fictum in po-
ſeſſione rei conſtituar, ſi prelum non
ſoluat, aut aliter ſatisfaciat, Molin. num.
3. Hermofili*s*. num. 37. vbi alij, Caroc. de
excufſion. honor. quæſt. 13. quæſt. 10. princip.
num. 43. Gratian. diceptar. cap. 523. num.
9. Barbot. num. 25. Catd. Lug. num. 105.
Ratio eſt, quia ex venditione per tradic-
tionem non tranſerunt dominium in emp-
torem, niſi venditor ſatisfaciat. 9. Vendit
io inst. deven. diſiſion. Cancer. sup. num. 2.
Gregor. Lop. in l. 1. glos. vlt. tit. i. part. 1.
Pichard. in d. 9. Vendit. num. 1. Hermo-
fili*s*. cum plurib. in l. 28. glos. 1. num. 1. tit. 5.

Num. 1.

Venditor, qui rem diſtractam tradere
potest, ad id compellitur, nec liberatur
interelle ſoluen, ſed ſi eam p̄iſtandi
cultatem non habeat, interelle loco rei
ſuccedit, Gregor. Lop. in l. 7. glos. vlt. tit.
3. part. 5. Amat. variar. lib. 1. refol. 34.
num. 3. vbi plurimi. Catill. controverſiar.
lib. 2. cap. 25. num. 38. Menoch. conf. 92.
num. 63. Pinell. in l. 1. part. 3. num. 25. C. de
bon. mater. Boet. decr. 48. nu. 2. Matienç.
in l. 23. glos. 1. num. 4. vlt. 7. lib. 5. Recopiat.
Tuschi. V. conc. 55. num. 1. Ceull. com-
muni. tom. 1. quæſt. 459. vers. Sed contraria
Oulad ad Donell. commentar. lib. 13. cap.
2. num. 4. Pichard. in d. 9. vlt. num. 4. 6. inst. de
verbis obligat. Caldas de emption. cap. 20.
num. 10. Morla in empot. d. tit. 9. quæſt. 7.
num. 4. Mareſcot. variar. lib. 2. c. 70. num.
11. Anton. Gom. d. num. 20. vers. Secundū
principaliter in fine, Hermofili*s*. cum alijs in
l. 7. glos. 4. princ. tit. 5. part. 5. Ratio eſt,
qua cum contractus hic bona fide ſit,
nihil magis bona fide congruit, quam id
pre-

re, quod quis promisit, & inter contra-
hentes actum est, ut inquit Vpiianus in l.
exempto 11. ff. de a. t. i. n. b. empr. nec emp-
tor interesse pro re iuritus accipere cogi-
potest contra regulam, l. 2. f. Mutui da-
tio, ff. de reb. credit. quod explicat Amatus
rationibus contrariorum respondens, sup.
a. num. 4.

15. Quia conclusio faciliti admittenda est,
li. iuramento, contractus confirmatur.
Amat. cū alios, n. 7. Hermof. vbi proxime,
num. 5. Seraphin. de priuileg. iurament. pri-
uileg. 7. aut si interuenient clausula pre-
carii, constitutive, Amat. alios referens,
num. 8. Vel si instrumento venditionis
clausula guarentigia interatur, Amat. n.
9. vbi allegat Bald. in l. 1. C. de sentent. que
pro eo quod inter. Fabian. de Monte de
emption. q. 6. n. 40.

16. Vbi autem venditor tradere recusat
non obtemperans judicis præcepto po-
test ei manu militari res auferri, Mares-
cot. qui testatur ita fulle decimus, d. n.
11. Amat. num. 10. Hermof. num. 3. Oshald.
sup. Plot. in l. 1. quando, num. 171.
C. unde vi. licet Ant. Fab. de errorib. decad.
17. error. 7. num. 6. teneat, sō. iū. pōnārū,
& multarium communione posse ven-
ditem ad tradendum compelli.

17. An idem, quod de venditore, dicendū
sit de eo, qui emit cū pacto de retrouen-
dendo, quōd scilicet ad tradendum rem
præcisè teneatur? dubia quæstio est, & in
terminis iuriū communis est, non teneri, at ex l. 42. tit. 5. p. 5. contrariū
probari videntur. Vide Greg. Lop. ibi glos.
4. vbi Hermof. alios laudat, Cattill. vbi
proxime, Pinell. in l. 2. part. 2. cap. 3. n. 21.
C. de reg. vendit. Cardin. Tutsch. sup.
num. 3. Ant. Gom. in d. cap. 2. num. 29. ad
fin. Aretin. conf. 6. in princip. & de iure Re-
gio tenendum est, promissionem de vē-
dendo idem operari, ac venditionē, cum
ex pacto nudo oriatur actio, l. 2. tit. 16.
lib. 5. Recopilat. Hermof. in l. 10. glos. 1.
n. 10. tit. 5. p. 5.

Ibi: Scio etenim posse iure defendi.
18. Aduersus conclusionem communem
traditam, num. 14. quod scilicet venditor
cogi non possit præcisè ad rem traden-
dam, quanvis possidat, sed quod inter-
esse solueretur, pro viribus de-
fendit Fatchin. controversial. lib. 2. cap.
30. pert. 2. vñiusque sententia fundamē-

ta referens, & contrarijs satisfaciēs, Ant.
Fab. sup. decad. 85. error. 4. Sed à priore de-
viandum non est. Vt cum iuretur in item
contra venditorem, qui rem non tradit,
doceat laudati ab Hermof. in d. 1. 7. glos.
4. num. 4. tit. 5. p. 5.

Vers. Primum, eam decisionem.

Constitutio d. 1. quæst. non obtinet lo-
cum, vbi ex contractu ab quo traditione
dominium transferunt, quoniam runc ex
quo quis contraxit ius in ea acquirit, vñ
de licet posse alius emat, & rem acci-
piat, potior non erit. Ant. Gom. d. cap. 2.
num. 20. vers. Septimo, principaliiter exten-
de, ad med. Molin. disp. 369. n. 7. Mozz.
d. cap. de naturalib. emption. num. 34. Bar-
bos. in d. 1. quæst. à num. 13. Merlin. d. q.
30. num. 7. Gregor. Lop. in d. 50. glos. 1.
Lefsi. d. dubit. 20. num. 1. 41. Fular. de sub-
stitutionib. quest. 674. num. 30. Peregrin. de
fidei commis. art. 51. n. 7. Pct. Barbo. in ru-
bric. part. 2. num. 85. ff. solut. matrimonio.
Hermof. cū alios in d. 1. 50. glos. 1. n. 23.

Hinc deducitur, quod in iuriis spissi-
tualibus præfata constitutio admittenda
non est, quæ ab ipso traditione transferuntur.
Si quando duobus idem beneficium
conferunt, ille potior est, qui primus ti-
tulum obtinuit, et si alter prius ad ipsa
possessionem, cap. eum, cui 7. de pre-
bend. lib. 6. glos. in cap. qui prior 54. de reg.
iar. fidei lib. Gregor. Lop. vbi proxime. Fa-
chin. lib. 7. cap. 33. vers. Non offendit t. C. O-
cal. ad reg. 8. Canceliar. glos. 15. num. 17.
Aug. Barbos. in d. collectan. ad 1. quæst. n.
14. Gal. praticar. obseruat. lib. 2. obseruat.
55. num. 9. Hermof. n. 20. Quoniam ex
titulo ius reale statim in beneficio que-
ritur, cap. si tibi absenti 17. de prebend. lib.
6. glos. vlt. in cap. penul. t. cod. tit. D. Cour.
infr. lib. 3. cap. 16. num. 1. Lotter. derebe-
neficiar. lib. 3. quæst. 8. n. 17. 18. Callador.
decif. 5. num. 5. de priuileg. Flamin. de res-
pons. beneficiar. lib. 2. quæst. 16. n. 2. Viulan.
cum multis in prax. iurius patronat. lib. 13.
cap. 2. n. 2. 10.

Paritacione in matrimonio ex mutuo
cœlensis ius in corpore coniugis, ita que-
ritur ante carnalem coimixtionem, vt
matrimonium ratum per secundum cō-
summatum minime dissolui queat, vt
norat Per. Barbo. in rubric. part. 2. num.
85. ff. solut. matrimon. Ant. Gab. commun.
lib. 3. tit. de empr. conc. 2. num. 38. Gail sup.
num.

num. 12. Hermof. vbi proxime, & proba-
tur ex cap. 3. cap. vlt. de spons. dñor.
22. Idem dicendum est de alijs iuribus in-
corporalibus, quæ traditionem non recla-
munt, nam cui prius cessar. fuerint, ille ob-
tinebit, quanvis alius posse ea acquirat,
& in qua possessione cœstitutur, vt vo-
lunt Hermof. n. 21. Aug. Barbos. in d. col-
lectan. n. 16.

Num. 2.

23. Sires vendatur Ecclesie, vel alij pio
loco, sive cuicunque, in quem dominium
ab ipso traditione transferatur, licet alius
possessionem poterit apprehendere eiusdem
rei in quæstione, dominii succumbet, sive
ante contractum Ecclesie, sive post emer-
tit. Morla sup. d. tit. 9. in prælud. num. 51.
Fufar. num. 32. 34. Hermof. num. 22.
Marta de iuriis dict. Eccles. part. 4. quæst. 19.
num. 5. Card. Lug. num. 168. & alij omnes
allegati, sup. num. 19. Quod virique pro-
cederet, et si alij Ecclesie secunda foret
emprisa, glos. in l. 1. ver. in rem. C. de Sa-
crofanc. Eccles. vbi Barbos. in collectan.
num. 21.

24. Sed hoc limitandum est, quando Eccles-
ia, qui emit pretium non soluit, nec ve-
ditor fidem de pterio habuit, quia priuile-
gium acquirendi dominium ab ipso tra-
ditione intelligitur, si solutum pretium,
aut alter domino satisfiat, glos. proxime
citata, Greg. Lop. in l. 1. glos. vlt. tit. 11. p.
1. Vnde si alius emit post Ecclesiæ, pre-
sum solutum, aut satisfactum, & posses-
sionem consequatur, antequam illa satisfa-
ctionem præficit, ipsi melioris erit condi-
tionis, vt plenè ex dictis colligatur.

25. Circa quæ est obliterandum cum Mo-
lina sup. quod si quis voluerit, aut promi-
serit donare, vel vendere Ecclesie pre-
dictum, deinde illud in alium alienet,
hic præferendus erit, nō ei ex donatione,
& venditione dominium in Ecclesiæ, re-
noncii tradita, transferatur, nō ita ex pa-
cto de vendendo, aut donando, Gregor.
Lop. in l. 1. glos. vlt. in fine, tit. 11. p. 1. Cardi-
Lug. vbi proxime, vers. Adverte secundo.
Vnde prouenit, vt qui primum posses-
sionem ademptus est, dominium virique, quod
erat prius promissorum, qui vendidit,
consequatur.

Num. 3.

26. Ut cognoscamus, quando in cōtracti-

bus Principum Supremorum locus sit. I.
l. quæst. inquitendum est, an Princeps ex
contrac. dominium rei sua ab ipso tra-
ditione transferat? Nam quæst. sic do-
minium transiit, Imperialis cōfiliatio
admittit non potest ex proximè dictis, cū
primus contrahens temperat præferen-
dus vbi traditio opus est, ibi ex lex iuri
robust obtinebit. Qua in re D. Cour. ve-
stigis inherendo tres casus distinguendi
sunt.

Primum est, cum Princeps habens con-
dendi leges poteſt etiam exprimit, quod
vult, statim dominium rei sua in contra-
hentem, sine traditione trâferre, & iux-
ta ciuit. voluntatem, tam in contractibus
onerolis, quam iuratiui procubilibio
transfert, quoniam iuri cœnitetur derogate
& cum possit legi hoc fieri, vt domi-
nia rerum, lemoti traditione, transferan-
tur, vt latè probat Anton. Gom. in l. 45.
Taur. num. 4. id ipsum maximè circa res
proprias licet Principi satēdum est, qui
animata lex dicitur, & plus quam illa poterit.
Bald. in Authent. hoc amplius, num.
10. C. de fidei commis. Cyriac. tom. 2. con-
tra uies 20. num. 50. Quibus rationibus, tra-
docent cum D. Cour. Fatchin. d. lib. 7. cap.
33. oī. Tenuis articulus, Molin. d. iug.
tradic. 1. disput. 3. num. 18. vers. Quia vero,
Tusch. lit. D. conc. 602. num. 96. Callan. in
catalog. glor. mundi part. 5. considerat. 24.
num. 14. lat. in d. 1. quæst. col. 2. num. 10.
Aug. Barbo. in collectan. ad 1. traditionibus.
num. 5. C. de ptc. Ruin. conf. 32. num. 4. lib.
1. Ant. Gab. commun. lib. 3. tit. de empr. cœ.
2. num. 39. Hermof. in d. 1. 50. glos. 1. num.
25. & alij communiter.

Secundus casus est, si Princeps, nihilo
circa dominij translationem afferens, re
all quam ex gratia concedat, & idem quod
in specie præcedenti cum D. Cour. di-
cendum est, quia præsumitur ex liberali-
tate concedens, quod voluit, dominium,
non expectata traditione, conferre, vt se-
finet lat. Tusch. Molin. Callan. Ruin.
Hermof. vbi proxime, Gall sup. d. obser-
nat. 53. num. 6. Cabed. I. usit. an. decis. 30.
num. 9. part. 2. Auend. in l. 44. Taur. glos. 2.
num. 3. Bellug. in specul. Princeps rubric. 22.
in ptc. num. 8. Hermof. in l. 7. glos. 3.
num. 14. tit. 4. part. 5. Menoch. conf. 331.
num. 87. Paril. conf. 1. num. 58. lib. 1. 11.
raquel de nobilit. cap. 37. num. 57. At Fatchin sup. vers. At contrarium, aduersus co-
mu-

munem docet, dominum ex donatione Principis minime transferri, nisi res tradatur, quoniam in dubio credendum est, Principem se iuris regulis conformare, per l. s. quando, C. de inoffic testament & alia iura, quæ refert, & guidem in puncto iuris opinio hæc probabilitate non caret, tamen à communis recedere nō oportet, nisi Rex quid alienum donet, quia traditio desideratur, cum cedat in tertii præjudicium, Gregor. Lop. in l. 5 glof. 5. tit. 5. part. 5.

25 Pro qua responderi potest, verum non esse, quod liberalitas Principi iuxta iuris communes reguas menetur, à quibus frequenter excipiunt, l. donations 26. C. de dono iuxta l. cum multa 7. C. de bona libera l. sanctius 34. 9. Exceptio, C. de donationib. Vide in alijs actibus cœnatur Principes secundū ius disponere, non quādo liberalitatem exercet, que ex amplitudine dignitatis vitra metas priuatarum largitionum interpretanda sit, ita vt in dubiis beneficia Principi largissime accipienda sint, cap. olim 16. de verbis significat. l. fin. ff. de constitut. Princip. Ex quibus colligitur, quod cum polis Principis dominium res donat solo consenserit donatio conferre, id vult, vt le magis munificum ostendat, quia hoc maxime decet Maicitatem, d. cap. olim.

30 Non solum autem ex donatione Principis dominium quæritur abique traditione, sed etiam posse, Menoch. de re cuperand. remed. 3. num. 277. & conf. 606. num. 8. Gratian. d. cap. 310. num. 5. Mieres de maiorat. part. 1. quæf. 26. num. 15. vbi alij. Quoniam illud dicendum sit, quādo priuatus in Principem alienat, cui dominium absq[ue] traditione acquiritur, argument. d. l. fin. C. de Sacrae. Eccles. Taich. d. conc. 602. num. 93, nō sic posse, vt colligatur ex glof. verb. in rem in d. l. vlt. quæ ita in Ecclesiâ decidit, pro qua plures laudat Barbot. in collectan. ibi numer. 22.

31 Tertius casus est, si Princeps vendidit, vel ex alio contractu onerolo alienauerit, in quo duplex sententia communis reperitur, vna affirmans dominium in emporem abique traditionis admisculo peruenire, quoniam sola voluntas Principis sufficit, cuius contractus vim legis habent, nec iuris solemoibus egerit, d. l. donations 26. Ita tenet Gratian. sup. num.

8. Mieres, num. 12. Bossi. in prax. tit. de Princip. num. 67 Natta conf. 398. num. 21. 27. Purpurat. in l. imperium. num. 24. ff. de iuri diff. omn. iudic. Hermosili. in d. l. 50. glof. 1. num. 25. vers. Ratio enim est. Matic. deta. et. ambig. conuent lib. 3. tit. 20. num. 50. Noguerol. allegat. 14. n. 3. Quod intelligendum est, etiū nihil de dominio acqui- gendum est, etiū nihil de dominio acqui- gendum, fine traditione dictum sit.

Contrarium vero cum D. Couar. tuen 32 tur alij exillisstantes traditionem omnino in præmisso casu desiderant ad dominii translationem, quia Princeps contra- hendo iure priuati vtitur, voluntatēque suam iuris dispositioni accommodat. Sic fentium Pat. Molin. d. disp. 3. num. 18. vers. Quia vero, Casian. sup. & in confutacione Burgund. rubric. 7. §. 1. num. 19. vers. Pao de cincuorato cau. Cald. in l. p. curatore verb. less. num. 109. Tusch. d. corol. 602. num. 96. Gail. sup. num. 7. Ant. Gab. commun. lib. 3. tit. de empt. conc. 2. ex num. 39. Rulin. d. corol. 32. num. 4. Quid verius videtur, & comprobatur ex dictis, sup. num. 28. cum Fa- chiniano.

Ex quibus omnibus deducitur iam, in 3 primo casu quando Princeps exprimitur, dominium sine traditione transferre, limitandam esse regulam d. l. quoties, quoniam prior contrahens præponendum est posteriori, licet hic posse intentionem rei consequtur, cum ille prius ius in re obtinuerit, vt tentiū omnes laudat sup. num. 27. & D. Couar. in præsent. In secunda specie, quando scilicet Princeps liberalitatem exercet, etiū de translatione domini dictum non sit, similiter affere- dum est, priorem donatarium esse potiorem, qui in dominio acquisitione præuenit, vt præter allegatos sup. numer. 28. argument. Bernard. Grævæ ad prax. Camer. Imperial. lib. 2. conc. 35. num. 1. 2. Narbona in l. 11 glof. 2. num. 7. tit. 5. lib. 7. Recopular. Rolent. tract. defens. cap. 6. conc. 10. vers. Certè cum hec disjunctio. Buttar. conf. 78. num. 7. Mier. sup. num. 13. Sixtin. de Regalib. lib. 1. cap. 5. n. 37.

In vltimo casu, cum Princeps ex causa onerolo alienat, nec de transferendo do- minio quicquam decernit, quemadmo- dum dubium est, an transferatur sine tra- ditione dominium, vt diximus proxime, num. 31. 32. Ita etiam questionis est, utrum locus sit d. l. quoties negant Grævæ sup. n. 5. & in confederatione post d. conclus. 55. in-

principi Marilian. in d. l. quoties, num. 17. C. de rei. & idicat & alij qui nituntur opinio n̄ sup. traditæ, secundum quam do- minium ex uno contractu Princeps trans- fert sine traditione. Quibus luogandi lunc laudari sup. num. 31. qui ita proculdubio sentiantur, cam illius probent.

35 Ninimetus verius est, p. p. statam cō- stitucionem esse admittentem, ut cum D. Couar. & allegatis sup. num. 32 proba- runt in specie Fachin. d. cap. 33. vers. Se- cundus articulus. Cabed. vbi sup. Aug. Bar- bot. in collectan. ad d. l. quoties, n. 17.

36 Non est ab hoc loco alienum inqui- ret, quando valeat concessio ciuidem rei, vel venditio per Princeps facta, sed ut breuitati consilium, quia res paucis abfoli oritur. Vide Greg. Lop. in l. 53. glof. 6. tit. 5. part. 5. & ibi Hermosili. plu- rescumiantem, ex num. 5. Gall. d. ob- servat. 55. num. 2. vbi lat. probat, nulla mi- celi secundum Principis concessionem, nū de prima expressis mentio fiat, quanquam motu proprio expediatur, quia praemunitur Princeps oblitus primæ gratiae, vel ab imperante decepus, quæ preūmpcio probationem in contrarium excludit.

Num. 4.

37 Omissa controversia assuerat dū est, decisionem d. l. quoties, procedere in Ec- clesia, vel Ecclesiasticis personis alienan- tibus ex ratione, quan D. Couar. re. cōte- perpendit, prout tenent Gregor. Lop. in d. l. 50. glof. 1. in princip. Lefsi. de iust. lib. 2. cap. 21. dubit. 20. num. 141. Anton. Gom. d. cap. 2. num. 20. vers. sexto & principaliter. Pat. Molin. tract. 2. d. p. 369. num. 7. Ant. Gab. d. conc. 2. num. 51. August. Bar- bot. vbi proxime, num. 9. Hermosili. in d. l. 50. glof. 1. num. 19. Fachin. controversiar. lib. 2. cap. 3. vers. Ego posseiorum, vbi lat. Card. Lug. num. 168. vers. Adiuver. tertio.

38 Quæ resolutio declaranda est, vt mi- nimè procedat, si res Ecclesiæ distraha- tor cum licentia Superioris luxta extra- usagant. Ambitus se de reb. Eccles. int. com- mun. nam in unitudinat virtute facultatis obtentæ, erit ei res non tradatur, præ- ualebit contra secundum emporem, qui posse intentionem fuit consequens, nū ita- illi ad denuo vendendum suffit con- certa licentia. Ratio est, quia per primam venditionem, licet res non tradiceretur,

facultas expiravit, quæ deficiente, poste- rior alienatio noa subtilit. Quod re- gulae est, qæries ad alienandum alterius facultas desideratur. Ex quo consti- tuto d. l. quoties, limitatur per Gregor. Lop. d. glof. 1. ad fin. vbi Hermosili. num. 29. Valaïc. de iur. emphætetic. quæf. 14. num. 9. August. Baroot. num. 20. Cald. de exiit. emp. cap. 10. ex num. 36. quem- admodum de maiotatu diximus sup. n. 4.

Num. 5.

Quæries secundus emptor non igna- 39 rus prioris contractus, etiā eandem compa- rat, quanvis posse intentionem adipiscatur, non obtinetur contra primum empore, cui nunquam fuit tradita, Gregor. Lop. d. glof. 1. ad med. Molin. num. 9. Morla d. tit. 9. in cubic. num. 50. Lefsi. num. 142. Cald. de emp. cap. 26. num. 30. Gall. d. ob- servat. 55. num. 1. Mozz. sup. cap. de natura- lit. empt. n. 33. vers. Terti. Anton. Gom. d. 20. vers. Secundo, principaliter, Gutier. de iur. confirmator. part. 1. cap. 30. num. 8. Ant. Gab. sup. num. 30. Hermosili. num. 27. Ceull. tom. 2. quæf. 756. num. 48. 49. Merlin. d. quæf. 30. num. 10. Dicatili. num. 267. vbi, quod in foro conscientia non est tutus, & alij per Barbot. num. 18. Scie- tia autem primæ emptionis nocebit, si tempore contractus, aut preti) soluti ha- beatur, lecus si poit foliutum premium ante traditionem, nam etiā sciens rem acci- piat, nihil ei imputari potest, qui magis libi propicere voluit (ne pecuniam per- deret) quam primo emptori, vt obteruat Gregor. Lop. sup. Ino idem dicendum est, si quis bona fide emat, posteaque, pre- tio nondum numerata, sciat rem alteri prius venditam, ex quo reculans pecu- niā soluere, ex contractu iam inito pec- ludicem compellatur, quanvis se defen- derit, nulla collusione intercedente, nam si posse intentionem hoc casu nanciscatur, po- tior habebitur primo empore, cum do- lum non admiserit, & iuste emit, qui au- thore Prætore, emit, argum. l. iust. posse- det, ff. de y. cap.

Ibi : Quod si primus emptionis titulum habeat.

Præterea d. l. quoties, limitatur, quan- 40 do posterior, cui res traditæ haber titu- lum lacratium, prior vero onerosum, nam etiā posse intentionem nunquam accep-

rit, & dominium traditione in donatarium translatum, competit ei actio revocatoria, per quam ultimam alienationem rescidens re a cōsequetur, etiam si donatarius ignarus fuisset precedentis contractus onerofit, ut cum D. Couar, docent Ant. Gom. d. n. 20. ver. ex quo deducitur, Molin. ubi proximē, Palac. Rub. in rubric. de donat. int. 8. 8. 1. num. 12. Lef. sup. Ant. Gab. n. 32. Aug. Barb. n. 20. Azor iūgitur, moral. part. 3. lib. 8. cap. 18. q. 5. Hermos. n. 28. Quanquam contrarium tueatur, Ant. Fab. de errorib. decad. 8. 5. error. 9. qui opinatur, emptori aduersus donatarium revocatoriam non competere, que lenititia in Principe donante, quod prius alij videntur, defendi potest admissa ea opinione, quod ex cōtractu onerofit Principes dominū sine traditione non transfert, de qua sup. n. 32. quia cum ius in rendum habeat facultatis tolli per supremam poterit porestatem, maxime si luxura causa intercesserit, de quo vide Hermos. &c ab eo allegatos in l. 5. glof. 3. a. n. 7. tit. 5. part. 5.

Num. 6.

41 Si pluribus eadem res vendatur, & tradatur, sed non appareat, quis primus possessionem adeptus est, qui prior contraxit, obtinebit, quoniam præsumitur, sicut in cōtractu, ita in traditione præcessisse, & aduersari, qui secundū emittit, incumbit probatio, quod prius fuit sibi res tradita, Molin. num. 5. Ant. Gom. ver. Tertio, principaliter limita, Mozz. sup. num. 34 in fine. Hermosill. glof. 1. n. 39. Lef. n. 143. Ant. Gab. n. 51. Gratian. dīcept. cap. 523. n. 4. Aug. Barbos. n. 31. Dicastill. num. 265. Card. Lug. num. 167.

Ibi: Quod verum est ubi r̄terque.

42 Videas quā dicta sunt sup. n. 11. 12. Si inter duos cūlēdūm rei emptores controvergia de dominio sit, quānūs eterque possessionem accepit, ille superabit, qui prius venditor iūtisfecerit, pecunia numerans, aut fiduciōre, vel pignoribus præstitis. Idem erit, si habita fides sit de pretio; quam declarationem ad proximam conclusionem tradit cum D. Couar. Lef. d. n. 143. Hermosill. Barbos. & alij proximē laudati. Ratio est, quia dominium non queritur, nisi satisfactione

data venditori, vt probauit numer. 11. Hoc tamen limitādūm est in principio: 43 ne rei, quā vendentis non sit, quo catu non attenditur pretiū solutio, sed dūtaxat possessionis traditio. Vnde si duo à nō domino emissent, ille porior erit, qui prior possessionem obtinerit, sive primum soluerit, sive non, nam quod de pretiū solutione dictum est sup. num. 11. 12. folium procedit, vendente domino, l. 50. tit. 5. p. 5. vbi Greg. Lop. glof. 4. 7. Hermosill. d. glof. 1. cum seqq. n. 42. Ant. Fab. decad. 86. error. 5.

Num. 7.

Est inter ceteras insignis limitatio, 44 quām in præsenti tradit D. Couar. cum scilicet pactum de non alienando in prima interuenit emptione cum obligacione bonorum ad cōtractus, & pacti firmatam, quo sit, vt licet poitea eadem res tradatur ex venditione, vel alio cōtractu, primus contrahens præferatur, quia prius ius in re obtinuit, nec potuit dominium in aliis propter vim pacti, & hypothecæ transire, maxime si fuerit specialis ipsius rei, qua veniat, vt affiruat Castill. controvær. lib. 5. cap. 80. num. 25. Anton. Gom. variar. lib. 2. cap. 2. num. 20. ver. Quartū, principaliter limita, Gutier. d. cap. 30. num. 7. August. Barbos. num. 21. Menchac. de successiōn. creat. lib. 1. §. 10. num. 84. ver. Secundū ex hoc, Cald. de cōemption. cap. 26. num. 37. Morla d. tit. 9. de cont. cōempt. in rubr. num. 49. Hermosill. num. 32. Quod v̄tique oblerandum est, si cum tali pacto generalis bonorum hypotheca iungatur, prout D. Couar. tenet, qui indiuncte obligationem, sive hypothecam sufficiere, ait, quem sequuntur, Castill. sup. Merlin. d. lib. 4. quest. 30. num. 28. vbi alij, & si alij valde controvergium sit, an pactum de non alienando cum generali hypotheca impedit dominii rei obligata translationem, vt videre licet apud Hermosill. in l. fin. glof. 2. a. n. 2. tit. 5. p. 5.

Imo id ipsum verum est, si omnissum⁹ fuerit pactum de non alienando, solumque hypotheca specialis rei venditæ intercesserit ad implementum cōtractus, adhuc enim cum primus emptor hypothecariis ius in re consequatur, eam a sequenti, cui sit tradita, auctoritate poterit, Mer.

Meditat, si alteri vendat, & tradat, hic erit potior per d. l. quoties, cum pet pactum illud, nec ius in re queratur, vt notum est, nec dominij translatio impeditatur, Castill. sup. Hermosill. ubi proximē, num. 34. Anton. Gom. sup. ver. Quintū principaliter, Merlin. ex num. 12. vbi plures causas cogit, in quibus pactum predictam im pedit dominij translationem.

Ibi: Verē opinantes, priore in hypotheca.

Vbi res eadem duobus obligatur, qui⁹ prior est tempore, postor est lare, quāuis posterior res tradatur, ita habetur exp̄s̄ in l. creditor 12. §. fin. alia l. §. prior 13. §. fin. si qui potior, & teneat Ant. Gom. d. num. 20. ver. Septimū principaliter, Merlin. de pignorib. lib. 4. quest. 203. num. 2. Negulat. ead. trac. part. 5. memb. 1. num. 46. Gutier. ubi proxime, Mantie. de tacit. consent. lib. 1. tit. 22. num. 2. Molin. d. lib. 369. num. 8. Pacific. de salian. interd. inspect. 3. cap. 2. num. 522. Bolanos in commerce. terrefr. part. 2. lib. 2. cap. 12. n. 47. Oportet tamen vt ad secundū creditorem pertinet, quod excutiantur bona debitoris, l. 14. tit. 13. part. 5. vbi Greg. Lop. glof. 5. Ex quibus deducitur, in hypothecis locum non habere decisio nem d. l. quoties, quoniam absque traditione ius in re queritur creditori, vt aduerunt Merlin. Molin. & alij. sup. Imo si rem quis vendat, camque poitea obligat, ac obligatam emptori tradat, creditore ius hypothecæ in re alienata illibatū habebit, vt præferatur emptori, glof. in l. 1. ver. perfectam. C. de tur. Fis. lib. 10. Bo- laños ubi proximē lib. 2. cap. 3. §. 36.

Ver. Octauo, non est pretermittendum.

Si quis cum dominus non sit, vendat, ac tradat rem, poiteaque eius dominium ampliabis ad generale bonorum obligationem, quā latit erit, vt primus emptor similiiter præponatur, Merlin. cum alij, num. 4. maximē accedente iuramento, Idem num. 5. Vicent. Mancin. de iurament. effect. 175.

47 Hæc ita vera sunt, vt procedant, quānum secundū emptor cum pacto eodem, ac hypotheca contraxisset, & possessionem rei prius obtinuerit, Merlin. n. 6. Gutier. n. 2.

48 Sed si in primo cōtractu nulla sit hypotheca, licet venditor non alienare pro-

pignore, docet Merlin. sup. lib. 2. quæst. 2. & videoes, que notauius sup. num. 3. ad fin.

Verl. Nonb, eadem profecto ratione quartiu.

1. Est præmittendum, in locatione ad longum tempus, id est, ad decenium, vel ultri dominium utile in conductorem tradire, ut dictum fuit sup. hoc lib. cap. 16. numer. 10. 15. Quare cum per traditionem ius in re acipienti acquiratur, dubium non est, quin in illa locus sit constitutio- ni d.l. quæst. vt notarunt Castill. d. cap. 88. num. 44. Mozz. sup. tit. de locat. cap. de naturali. locat. num. 11. Tusch. ltr. L. conc. 429. n. 2. Cardol. in prax. iudic. verb. emp- tio. num. 17.
2. In locatione vero ad modicum tem- pus cessat prædicta ratio, quia conductor ius in re non querit, l. non solet. ff. locat. quare dubitari solet, quis preferendus sit ex duobus conductoribus, quorum unus prior contraxit, alter vero posterior, sed huic res locata tradita est, quam ille non accepit? &c d. Couar. Card. Lug. sup. n. 166. Salas de contractib. tract. de emption. dub. 46. num. 3. & communis teneadum est, quod si secundus conductor rei, quam recipit, inficiat, & a primo conueniatur, poterit se defendere, quoniam eti dominus non sit, nec proprio nomine polsi- deatur, suffici illa defensio, vt ali, qui in ea non est, præponatur, cum secundus conductor nullam adulterii cum actionem habeat, absque qua nemio in iudicio permititur experiri, ut asserimus, lib. 1. cap. 6. num. 6. Secus, quando ipse, cui fuit res tradita, concurrit cum primo conductori agens, vel ab eo petit, tunc enim superabitur ex ratione tradita, scilicet, quia per traditionem ius in re nullum co- parauit. Ita docent Anton. Gom. d. cap. 2. num. 20. Greg. Lop. in d. l. 50. glof. 1. pof. princip. Flores de Mena in addit. ad Gam. decif. 130. Manta in votis decisiu. vot. 25. d. num. 12. Hermosili. d. glof. 1. num. 3. 4. Anton. Fab. de errorib. decad. 4. error. 10. num. 24. Bolanos sup. part. 2. lib. 3. cap. 5. num. 6. Aug. Barbol. cum alijs in collectan ad d. l. quæst. num. 7. Quod itidem procedit in locatione operarii, nam ille potior erit, cui primum cooperari exhiberi, modo ab exhibitione cestatum nou sit. Ant. Fab. n. 25. Bolanos sup. cap. 2. n. 11.

Sunt nihilominus quia à communis re- cedunt opinati, primum conductorem præferendum esse secundo, quanquam hinc in possessione rei utique locata sit, vt Gam. d. decif. 130. num. 1. Ceuall. tom. 2. quæst. 756. num. 58. Tusch. Mozz. & Cardol. vbi proxime, quibus assentiebunt non est.

Vbi autem neutræ res tradita est, tunc proculdubio prior tempore, potior est iure, quemadmodum in venditione obseruerat Bald. in l. emptorem, col. 2. C. de locat. Molin. d. disp. 369. num. 1. Bolanos. d. num. 6. & alij sup. At communis conclusio limitatur, quando primus conductor cum hypotheca, etiam generali contra- xit, qui poterit à secundo possidente rem auocare, Ant. Gab. n. 29. Mena, Fab. Ga- ma sup. Hermosili. n. 5.

Verl. Decimo. an sit locus.

Si quis rem vendiderit Titio iurello. 55. tando contractum confirmans, ac deinde eandem Sempronius vendat, & tradat, Sempronius potior erit iuxta d.l. quæst., quæ, etiam si urata sit prima venditio, procedit, nam eti vendor deterius faciat violans religionem iuramenti, actus tamen, cuius naturam iuramentum non immutat, subsistit, nec secundo emptori iniurias aliena nocere debet. Ita docent D. Couar. de sponsalib. part. 1. cap. 5. in prin- cip. num. 10. Molin. sup. num. 10. Anton. Gom. vbi proxime, vers. Septimo principa- liter. Lels. d. dubit. 20. num. 140. vers. Di- cœsecundò. Morla sup. num. 48. Sanch. in Decalog. lib. 3. cap. 17. num. 17. Menoch. conf. 84. num. 29. Reboll. de obligat. iusfit. lib. 9. quæst. 17. scilicet 3. num. 22. Anton. Gab. num. 3. Mantic. sup. lib. 4. tit. 3. num. 7. Hermosili. num. 8. Gutier. d. cap. 30. num. 4. Pet. Barbol. in rubric. part. 2. num. 85. ff. solut. matrimon. Roland. conf. 6. num. 24. lib. 1. Aug. Barbol. sup. num. 10. vbi alijs. Dicastill. numer. 266. Cardin. Lug. num. 166.

Idem iurius erit, si in venditione adij- ciatur pactum de non alienando cum iu- ramento, adhuc enim secundus emperor, cui tradita sit res, præferetur Gutier. d. n. 4. ad fin. Ferrar. d. cant. 48. num. 2. Roland. num. 25. 26.

Addit D. Couar. vbi proxime, quod iu- 57. rammentum prima venditioni adiectum operabitur, quod prior emperor possit,

opponere, ne res ibi vendita alteri tra- datur, quod absque iuramento non lice- ret, vt tentant Bald. in cap. 1. num. 3. tit. quid sit in usit. in vbb. feud. lsf. in d. l. quæ- st. num. 3. Anton. Gom. sup. vers. Quinto, principaliter, Matienç. in l. 7. glof. 6. num. 24. tit. 11. lib. 5. Recopilat. quos refert, & sequitur Hermosili. num. 19. Nihilominus D. Couar. assertione aquisimam, ac probabilem credo nedum iuramento interueniente, led etiam eo seculo, pra- missa communi intentia, quam sup. cum D. Couar. probauimus, num. 14. nam cum vendor retenetur præcisè ex vi contra- dus ad rem tradendam, eti validè secun- do alienet, inquit, facit, & malitiis hominum indulgendum non est, sed ob- viandum, l. in fundo 39. ff. de ret vendicat. maxime cum contractus sit bona fidei, in quo potius attendendum est, quod bonum sit, & aquum, quam lucis irrita obteruatio, sub qua solet perniciose errari, vt ait Confutus in l. si seruau. 91. §. Sequitur, ibi: Eesse enim hanc questionem de bono, & agro, quo in genere plerisque sub autoritate iuris scientie perniciose errant, ff. de rebus obligat. Nec aliquo rati- onem, propter quam primus vendor agere non possit, vt ibi fides seruetur, & vt præferatur secundo emptori, quo pos- tor est iure.

3. Nec facit, quod tradit Anton. Gom. sup. nam eti vendor per tecum- dam alienationem dominium, sequuta traditione, transferat, id illicite facit, & iuri naturali, & ciuilis obseruationem violat, dum fidem frangit, & ideo puni- tur, vt statim dicemus, secunda enim ve- ditio, & alienatio est ex illis, quæ eti prohibeantur fieri, facta tenent, vt plurima alia in iure reperiuntur, l. patres furio- fo 8 ff. de ijs, qui sui, vel alieni iur. sunt, vbi notatur, alioqui nullam penam mere- retur, si iure permitente, videret, l. Grati- cus 4. C. ad leg. Int. de adulter. Vnde pri- mus emperor audiendum erit, si, vt ius suum tuncatur, petat, vt per iudicem se- cunda alienatione prohibita, sibi, qui potior est, res tradatur, vt fraudis vendito- ris evitetur.

59. Alium effectum iuramenti tradit ibi- dem D. Couar. d. num. 10. scilicet, quod emperor primus extra iudicialiter vendi- torem interpellat, & sic à venditore, vt traditione futura ad iudicem Ecclie-

62 Præterea non incurrit poenam vendens duobus rem eandem, si per errorem id faciat existimans, secundum emp-torem esse illum, cui prius vendiderat, quia in delictis non inspectus euentus, sed voluntas, l. *Dius* 14. ff ad leg. *Cornel.* de *star.* quem casum proponit Gregor. *Lop.* in dicit. leg. 50. gloss. 1. post princip. docens non esse locum dict. leg. quoties, si venditor eo errore ductus rem iterum vendat, & tradat alteri putans primum emptorem esse; opinatur enim, non obstante traditione potiorem esse, qui pri-mò contrahit (De qua limitatione potest dubitari, nisi dolo secundi empor-tis venditor deciperetur, qui cum cau-sam contractui dedisset, nulla esset ven-ditio, leg. eleganter 7. ff. de l. ex quo ius in re nunquam dolo quæsumum est, ut pri-mò, qui valide emit, præferatur) nec enim error ille circa personam em-potoris irriat venditionem, cum non ver-setur quod substantia contractus, etiam si alias venditor non esset contra-etus, Sanchez de matrimon. tom. 2. lib. 7. disputation. 18. num. 12. Franc. de Lug. in princip. Moralib. part. 2. cap. 5. ques. 1. num. 1. Gutierrez de matrimon. capit. 89. num. 2. Arque ita videtur dicta legi que-ries, locutus est, vt posterior emptor pra-feratur.

AD CAPVT Vigesimum, & vltim. SVMMARIVM.

- 1 DD. de immunitate agentes.
- 2 Immunitatis etymologia.
- 3 Quatuorplex sit.
- 4 Immunitatis violator habetur, qui Ec-clesiasticorum exemptiones infringit.
- 5 Inter immunitatem, & libertatem Eccle-siasticum dixerimus.
- 6 Immunitas Ecclesia quoad quendos reos definitur.

- 7 Iux Diuinum duplex.
- 8 Immunitas an sit de iure Diuino? ad nu-mer. 15.
- 16 A quo tempore expit.
- 17 De ciuitatis refugij Hbreorum, & num. 18.
- 18 Principum secularium constitutiones ad Ecclesiastarum immunitatem precise non de-ciderantur.
- 19 De Ayslis Gentilium, usque ad numer. 23.
- 24 Quoad immunitatem cui iuri standum sit.
- 25 Ut Ecclesia gaudeat immunitate, solum requiratur, esse Episcopi auctoritate con-structam, num. 26.
- 26 Ecclesia incepit, vel destrutta, quando gaudeat immunitate.
- 27 Potiuta, & interdicta gaudet.
- 28 Quid de ea, que est apud infideles?
- 29 Circa immunitatem quid possit consue-tudo? Et num. 31. 32.
- 30 An Bulla Gregorij XIV. consuetudines contra immunitatem sunt sublate?
- 31 Vtrum immunitas se coarctanda? ad nu-mer. 37.
- 32 Ecclesia gaudet immunitate, et in ea san-ctissimum Eucharistia Sacramentum con-tinuo non serueratur.
- 33 Confugient ad Sacerdotem portantem san-citissimum Eucharistia Sacramentum, vel Extremam Unionem, an immunitate iu-nctur? ad num. 34.
- 34 Regulariter ei quorundamque criminum Ecclesia immunitate iuuntur.
- 35 Occidens proditorie immunitate est indig-nus, & quid de vulnerante? ad num. 75.
- 36 Clericus proditorie occidens non est de-gradandus, ad num. 64.
- 37 Clericus secularis Maiestatis reus num-sit degradandus?
- 38 Inferens proditorie atrocem iniuriam an-digus immunitate sit?
- 39 Homicida deliberato animo, vel non ex propenso occidens absque proditore, an immunitatem erit? ad num. 79.
- 40 Raptore rati gicum gaudent immunita-te. ad num. 81.
- 41 Assassini non iuuntur immunitate, de quo latissime.
- 42 Pœna cap. 1. de homicid. in 6. an com-prehendant, quos hodiæ assasinos voco-mus?

- 104 Assassini qui fuerint.
- 105 Summus Pontifex an possit poenas im-ponere temporales laicos, qui eius in-ridicili immunitate subiecti non sunt?
- 106.
- 107 Pœna cap. 1. de homicid. in 6. Impera-torem, Cardinales, & Archiepiscopos comprehendunt.
- 108 Diffidatus quis dicatur, & an possit occidi lecite à pare, filio, vel fratre?
- 109 Princeps Ecclesiasticus abique irregu-laritatis periculo condere potest legem irrogantem pœnam sanguinis, sed non ferre sententiam mortis, aut mutilatio-nis in aliquem, ubi & alia haec spectan-tia de Confessario, Doctore, scribente, & similibus.
- 110 Homicidio & assassini pœna.
- 111 Excommunicatus immunitate non pri-matur.
- 112 Idem est de interdicio.
- 113 Quid de infidelibus? ad num. 124.
- 114 Quid de Hereticis? ad num. 127.
- 115 Qui ad Ecclesiam confugit, iustitie mi-nistris, etiam persequenteribus, immunita-te regaudet.
- 116 Reus, qui captus ducitur per Eccle-siam immunitate non iuatur. Idem est de muliere in Monasterio carcera-ta.
- 117 Reus fugiens à manibus fætillitum, aut per vim ab alijs exceptus immunita-te gaudet. ad num. 132.
- 118 Item effactor carceris.
- 119 Quid de dannato ad tritemes, vel in metallum? num. 135.
- 120 Immunitate angaudiat, qui, iuramen-to prefatio de redendo ad carcerem, abeo-exiunt.
- 121 Extra ag. Ambitio se series resertur.
- 122 Depopulatores agorarum immunitate priuantur. ad num. 140.
- 123 Item publici latrones, & quid de furibus? ad num. 145.
- 124 Reus laicæ Maiestatis immunitate non iuatur.
- 125 An ob casus similes expressis in iure im-munitas denegetur? num. 148.
- 126 Debitores an sit in Ecclesia tuti? ad nu-mer. 160.
- 127 Committens in Ecclesia, aut proprie eam delictum quando immunitate priuatur. ad num. 190.
- 128 Quid exiliens ab crimen sub Ecclesiæ tu-ela exit ad delinquendum immunitate redditur indignus?
- 129 Correctans rem furoto ablatam in Eccle-sia, utrum priuatur immunitate, & quid defurante in Ecclesia? ad numer. 190.
- 130 Reus ad locum delicti ei remittendus.
- 131 Quid defuerit?
- 132 Clericus an immunitate Ecclesiastica de-fendatur? ad num. 194. 199.
- 133 Clericus ex quibus de iictis traditur Curia seculari? ad n. 198.
- 134 Mandans fieri delictum exceptum im-munitate non priuatur.
- 135 Reus intra ecclesiam existens, quan-dopos sit alligari, vel custodiri.
- 136 Non potest ad aliquam plenam corpo-ralem damnum.
- 137 Index laicus quoad bona eius, quiescit in Ecclesia ob delictum, & num. 204.
- 138 Ecclesiæ, ubi est delinquens immunita-te regaudens custodes apponere non fecit, ut illi exhiberi alimenta non possint, de quo ad num. 208.
- 139 Apprehendens rectem, vel serram iausse Ecclesiæ gaudet immunitate.
- 140 Projiciens se ex loco priuato in locu im-munem, si capiatur ante quam terram tan-gat corporis, immunitatem obtinet.
- 141 Quid de eo, qui ab Ecclesia per partem rei extrahitur?
- 142 Quid si extrahatur per partem corpo-ris?
- 143 Index laicus an possit propria autho-ritate reum ab Ecclesia cuellere. ad num. 215.
- 144 Index laicus punire valet delictum in Ecclesia à laico commissum.
- 145 Item & Ecclesiasticus ob sacrilegium.
- 146 Confugiens ad Ecclesiam cum armis ve-titis gaudet immunitate, & an armis seculariis iudice auferri queant? ad numer. 222.
- 147 Armorum usus vetitus, & num. 224.
- 148 Index laicus an valeat exigere à Cleri-cis pœnam propter armorum prohibito-rum delationem.
- 149 Quid seruetus in Gallia?
- 150 In Hispania iudices laici Clericos arnia spoliant.
- 151 Clericos exercentes venationem prohibi-tam an possit per fiduciem secularem in-strumentis spoliari? num. 229.
- 152 Quid in Gallia circa extractionem re-rum ab Ecclesiis observatur.